

1 וְהָא – והרי הכהן השורף את הַפָּרָה, דְּמִיּוּיָא מְמַיְנָא לֵיהּ – שמתמאים
2 אותו קודם שריפת הפרה, דְּתַנְנָא, מְמַמְאִין הָיוּ את הַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת
3 הַפָּרָה, וּמְמַבְלִין אוֹתוֹ לאחר מכן, קודם שריפת הפרה, כך שיהא
4 טהור בזמן שריפת הפרה, ואף שהוא טבול יום, כשר הוא לשריפת
5 הפרה. ועושים כן כדי לְהוֹצִיא מִלְּפָנֵי שְׁל צְדוּקוֹן – להוכיח שלא
6 כדברי הצדוקים, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים, כְּמַעֲרֹבֵי שְׁמֻשׁ – בכהנים שטבלו
7 והעריב שמשן הִיָּתְהּ הפרה נְעֻשִׁית. וכדי להוכיח שאין צורך במעורבי
8 שמש, היו מטמאים אותו תחילה ומטבילין אותו, והיה שורף את הפרה
9 כשהוא טבול יום. וכיון שהיו מטמאים את הכהן בזה המשחה, אחר
10 שכבר קידש ידיו ורגליו, שִׁמְעַ מִיָּה שְׁלָא פְּסִילָה בְּהּ בקידוש
11 (מְחַשְׁבֵּת) טוֹמְאָה, ונפשט הספק שטומאה אינה פוסלת את הקידוש.
12 דוחה הגמרא את הראיה: שֶׁאֵינִי הָדִין בְּפָרָה, ואין להוכיח ממנה
13 לשאר מקומות, הוֹאִיל דְּטַבּוּל יוֹם לֹא פְּסִילָה בְּהּ, כמו שנתבאר לעיל
14 שהיא כשרה בטבול יום. שְׁמָא יֵשׁ בַּהּ גַּם קוּלָא זוֹ שהקידוש אינו
15 נפסל. אבל בקידוש לשאר עבודות, אפשר שהוא נפסל בטומאה.
16 שואלת הגמרא: אִי הָכִי שֶׁאֵין קִידוּשׁ הַזֶּה כְּשֶׁאֵין קִידוּשִׁים, שהרי אין
17 טומאה פוסלת בו, לְמָה לִי דְּמַקְדֵּשׁ – מדוע הוא בכלל מקדש.
18 משיבה הגמרא: כְּעֵין עֲבוּדָה [כְּעֵינָא], כלומר צריך שיעשה בפרה
19 כמו שנעשה בשאר עבודות.
20 הגמרא מסתפקת האם אפשר לקדש בתוך הכיור: אִיכְעִיא לְהוֹ –
21 הסתפקו בני הישיבה, מַהוּ לְקַדֵּשׁ יָדָיו [וְרַגְלָיו] בְּכִיּוֹר – שמכניס ידיו
22 ורגליו לתוך הכיור, ולא באופן שיהיו המים מקלחים מן הכיור על
23 ידיו ורגליו. מבארת הגמרא את צדדי הספק, שְׁמָא אִי אִפְשָׁר כִּךְ
24 לְקַדֵּשׁ, שהרי 'וְרָחַצוּ אֶהָרָן וּבְנָיו מִמֶּנּוּ אֶת יְדֵיהֶם וְאֶת רַגְלֵיהֶם' (שמות
25 ל:ט) אֲמַר רַחֲמָנָא, ומשמע 'ממנו' וְלֹא בְּתוֹכּוֹ, שהמים יבואו מהכיור
26 על ידיו ורגליו ולא שהקידוש יעשה בתוך הכיור. אוּ דְלָמָּא – או
27 שְׁמָא אֵין כּוּוֹנֵת הַתּוֹרָה דּוּקָא 'ממנו', אלא אִפְּיֵלוּ בְּתוֹכּוֹ אפשר
28 לְקַדֵּשׁ.
29 הגמרא רוצה לפשוט את הספק מברייתא: אֲמַר רַב נְחֶמְדִּין בְּרַי יִצְחָק,
30 תָּא שְׁמַע – בוא ושמע ראייה מן הברייתא לפשוט את הספק. לעיל
31 (ג) הוּבָא בְּרִיתָא שֶׁשֵׁנִיּוּ בַּהּ, שלא רחוצ' ידים ורגלים מקדש בכלי
32 שרת בפנים, קִידֵשׁ כְּבִלֵי שֵׁרָת בְּחוּץ או בכלי חול בפנים, אוּ שְׁמַבְלִ
33 בְּמִי מְעָרָה שֶׁהֵם כְּשֵׁרִים לְטַבִּילָה וְעַבְדָּה, עֲבוּדָתָּ פְּסוּלָה. ויש לדייק
34 מהברייתא ולומר שדווקא הטובל במי מערה ועובד, עבודתו פסולה.
35 הָא – אבל מִי כִיּוֹר דּוּמְיָא דְּמִי מְעָרָה, והיינו שטבל ידיו ורגליו בתוך
36 הכיור, שהוא כמו הטובל בתוך מי מערה שעסקה בו הברייתא,
37 וְעַבְדָּה, עֲבוּדָתוֹ בְּשֵׁרָת. ואם כן יש לפשוט את הספק ולהוכיח
38 מהברייתא שטבילה בתוך מי הכיור מועילה כמו קידוש, ואף הטובל
39 'בתוכו' עבודתו כשרה.
40 דוחה הגמרא: לֹא – אי אפשר לדייק מהברייתא שאפשר לקדש על
41 ידי טבילה בתוך הכיור, משום שיש לומר שְׁמִי מְעָרָה אִיכְעִיָּבָא
42 לֵיהּ – שהייתה הברייתא צריכה לפרש את הדין במי מערה עצמם,
43 כְּדִי שְׁלָא תֵּאמָר שהטובל במי מערה עבודתו כשרה מקל וחומר, אם
44 כֵּל גּוֹפּוֹ טוֹבֵל בְּהוֹן – אם מי מערה מטהרים את כל גופו שנטמא,
45 יָדָיו וְרַגְלָיו לְבַד, לֹא כֵּל שְׁבָן שתועיל לו טבילה זו להיות בקידוש
46 ידים ורגלים. וכדי שלא תטעה לומר כן, הוכרחה הברייתא לפרש
47 שאף הטובל במי מערה הראויים לטבילת כל גופו, אין מועיל לו
48 במקום קידוש, ועבודתו פסולה. אבל לעולם גם הטובל ידיו ורגליו
49 במי כיור, אין כאן לא טבילה שהרי הן שאובין, ולא קידוש ועבודתו
50 פסולה, ולא נפשט הספק.

51 הגמרא מביאה כמה דעות לגבי הזמן שמי כיור נפסלין. דעה
52 ראשונה: אֲמַר רַבִּי חִיָּא בְּרַי יוֹסֵף, מִי כִיּוֹר נְפִסְלִין, לְמַתִּירִין
53 בְּמַתִּירִין – אם בא לקדש לצורך הדברים שהם 'מתירין' כגון דם
54 וקומץ, שעבודתם ביום ונפסלים בשקיעת החמה, גם מי כיור נפסלים
55 בשקיעת החמה ואם לא שיקע את הכיור בבור כל הלילה, אבל אם
56 שיקע אין המים נפסלים כלל. ואילו לְאֲבָרִים בְּאֲבָרִים – ואם בא
57 לקדש לצורך עבודת הקטרת איברים שהיא עבודה הנעשית גם
58 בלילה, ואינה נפסלת אלא בעלות השחר, גם מי הכיור נפסלים רק
59 בעלות השחר.
60 דעה שנייה: רַב חֲסֵדָא אֲמַר, אַף לְמַתִּירִין – לעבודת דם וקומץ אין
61 המים נְפִסְלִין בשקיעת החמה אֲלָא כְּעֵמִיד הַשְּׁחָר בְּאֲבָרִין – כפי
62 שהם נפסלין לאיברים.
63 דעה שלישית: וְרַבִּי יוֹחָנָן אֲמַר, כִּיּוֹר בִּיּוֹן שֶׁשְׁקָעוּ בְּבוֹר קוּדֵם
64 שְׁקִיעַת הַחֲמָה, כְּדִי שְׁלָא יִפְסְלוּ מִימֵיו בְּשִׁקִיעַת הַחֲמָה, שׁוֹב אֵין
65 מְעַלְהוֹ בְּאִמְצַע הַלַּיְלָה, אלא אחר עלות השחר. ומבואר לכאורה
66 שסבר רבי יוחנן שאם יעלה את הכיור בלילה, יפסלו מימיו לגמרי,
67 הן לעבודת מתירין והן לעבודת איברים. משום ששקיעת החמה
68 וורגע אחד בלילה היא הפוסלת לדעת רבי יוחנן, הן למתירין והן
69 לאיברים.
70 הגמרא מקשה על דעת רבי יוחנן: לְמִיָּרָא – וכי אתה רוצה
71 לומר דְּלְעֲבוּדָתָ לֵילָה נְמִי לֹא חָזִי – שמי הכיור נפסלים לדעת
72 רבי יוחנן בשקיעת החמה לגמרי, ואפילו לעבודת לילה שהיא
73 עבודת הקטרת איברים, וְהָאֲמַר רַבִּי אֲסִי אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן
74 מְשַׁמְיָה דְּאֵילְפָא, כִּיּוֹר שְׁלָא שְׁקָעוּ בְּבוֹר מְבַעֲרָב – קודם שקיעת
75 החמה, מְקַדֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְעֲבוּדָתָ לֵילָה – יכול לקדש ממימיו
76 לעבודת לילה. וְלִמְחָר – אחר עלות השחר, אם חפץ הכהן לעבוד
77 עבודת יום אֵינוּ מְקַדֵּשׁ מִמֶּנּוּ, כיון שנפסלו המים לעבודת יום
78 כשהיה הכיור מחוץ לבור בזמן שקיעת החמה. הרי שסובר רבי
79 יוחנן שהמים נפסלים בשקיעת החמה רק למתירין שהם עבודות
80 יום, ולא לאיברים שהם עבודות לילה, שלהם לא נפסל אלא
81 בעלות השחר, וכשיטת רבי חיָא בר יוסף. ולא כפי שנתבארה
82 דעת רבי יוחנן לעיל, שהמים נפסלים בשקיעת החמה הן למתירין
83 והן לאיברים.
84 מתרצת הגמרא: באמת סובר רבי יוחנן שהמים נפסלים בשקיעת
85 החמה רק לעבודת מתירין, כפי שמבואר במימרא של רבי אסי,
86 וּמַאי 'אֵינוּ מְעַלְהוּ' נְמִי דְּקִאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כלומר, מה שאמר רבי
87 יוחנן שכיוור כיון ששיקעו קודם שקיעת החמה, שוב אין מעלהו
88 בלילה, אינו אלא כדי שלא יפסלו מימיו לְעֲבוּדָתָ יוֹם, שכיון
89 שיהיה הכיור רגע אחד בלילה חוץ לבור, יפסלו מימיו לעבודת יום.
90 אֲבָל לְעֲבוּדָתָ לֵילָה חָזִי, שלעבודת לילה אין המים נפסלים
91 בשקיעת החמה או בלילה, אלא בעלות השחר. ונמצא משום
92 עבודת לילה, גם רבי יוחנן מודה שאפשר להעלות את הכיור
93 ולקדש הימנו, ואין המים נפסלים. אלא שאמר שלא יעלו את הכיור
94 בלילה, כיון שאם יעלהו יפסלו המים לעבודת יום, ולא יוכלו
95 לקדש הימנו למחר. ולפיכך משאירים אותו משוקע עד אחר עלות
96 השחר.
97 מקשה הגמרא: [אִי הָכִי – אם כן הוא, שרבי יוחנן סובר שמים
98 נפסלים בשקיעת החמה לעבודת יום, ובעלות השחר לעבודת לילה],
99 הֵיִינוּ דְּרַבִּי חִיָּא בְּרַי יוֹסֵף, ואין זו דעה שלישית, ומה בא רבי יוחנן
100 להוסיף על מה שנאמר כבר.

לומר שלדעת רבי יוחנן לא נפסלו המים כלל בלילה, והם ראויים
 אפילו לעבודת יום שהיא עבודת מתיירין. הרי אם כן הִיָּינוּ דָּרְבַּ
חֶסְדָּא, שכן סובר רב חסדא (לעיל ע"א) שאין שקיעת החמה עושה לינה
 כלל, ורק עמוד השחר פוסל הן לאיברים והן למתיירין, ומה הוסיף רבי
 יוחנן במימרא של כיוור, מאחר שזו היא דעת רב חסדא.
 משיבה הגמרא: **אִיבָּא בִּיְיִיְהוּ** – יש חילוק בין דעת רב חסדא לדעת
 רבי יוחנן, והוא **מִצּוֹת שִׁיקוּעַ**, שלרב חסדא אין מצוה לשקע את
 הכיור בלילה, שלא יפסלו מימיו בעלות השחר, ורק סמוך לעלות
 השחר היו משקעין אותו. ואילו לרבי יוחנן יש מצוה לשקע את הכיור
 מבערב, כדי שכשיבוא לקדש הימנו לתרומת הדרשן, קודם עלות
 השחר, ימצאהו משוקע, ולא ישכח לשקעו בשנית מיד אחר הקידוש.
 וזה מה שבא רבי יוחנן להוסיף ולחדש על דעת רב חסדא.
 הגמרא מקשה איך יתכן שלרב חסדא אין מצוה שיקוע: **מִיִּתְיָבִי**,
 שנינו במשנה בתמיד (פ"א מ"ד) לגבי סדר העבודה בבוקר, **לֹא הָיוּ**
הַכֹּהֲנִים רוֹאִין אוֹתוֹ – את הכהן שזכה בפייס לתרום את הדרשן, **וְלֹא**
שׁוֹמְעִין אֵת קוֹלוֹ כשהוא הולך בעזרה לקדש ידיו ורגליו, **עַד**
שְׁשׁוּמְעִים קוֹל שֶׁל עֵץ שֶׁעָשָׂה בֵּן קָמִין מוֹכְבֵי לְבָיִד, ואז הם יודעים
 שהגיע לכיור והוא מקדש ידיו ורגליו. **וְהָן אוֹמְרִים, הִנֵּיעַ [עַתָּה]**
קִידוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלָיִם מִן הַכִּיּוֹר. מבררת הגמרא: מהו הקול שהיו
 שומעים מן המוכבי, **מֵאֵי לֹא שְׁהוּא** הקול **דְּמִסְלַק לֵיהּ** – קול
 הסילוק והעלאת הכיור מן הבור, **אֶלְמָא מְשַׁקֵּעַ לֵיהּ** – הרי שהיה
 הכיור משוקע כל הלילה, וקשה על תירוץ הגמרא לעיל, שלרב
 חסדא אין מצוה לשקע.
 מתרצת הגמרא: **לֹא**, הקול שהיו שומעים אינו קול העלאת הכיור מן
 הבור קודם הקידוש, אלא **דְּמְשַׁקֵּעַ לֵיהּ** – אלא הוא קול שיקוע
 הכיור בבור אחר הקידוש. שאחר שהיה התורם את הדרשן מקדש ידיו
 ורגליו, היה משקע את הכיור בבור, כדי שישמעו אחיו הכהנים את
 הקול וידעו שהגיע זמן קידוש ידים ורגלים. אבל עד שבא התורם
 לשם, לא היה הכיור משוקע, אלא היה מחוץ לבור, וכדעת רב חסדא
 שאין משקעים את הכיור אלא סמוך לעלות השחר.
 מקשה הגמרא: **אִי דְּמְשַׁקֵּעַ לֵיהּ** – אם נשקע הוא משקע את הכיור
 בבור רק לאחר הקידוש, ואינו מעלה כלל, אלא מתחילה שהוא בא
 לשם הכיור מחוץ לבור, אם כן **מִי מְשַׁקֵּעַ קְלָיָהּ**, הרי השיקוע הוא
 שלשול הכיור לבור, וזה אינו משמיע קול. מתרצת הגמרא: **דְּמְשַׁקֵּעַ**
לֵיהּ בְּגִלְגֻלָּא – שהוא משקע את הכיור על ידי גלגל, וגלגל זה
 משמיע קול. **לִישְׁנָא אַחֲרֵינָא**, **דְּמְשַׁקֵּעַ לֵיהּ בְּחַזְמוֹתֵיהּ** על ידי גלגל,
כִּי הִיבֵי דְלִישְׁתַּמְעַע קְלָיָהּ, ששיקוע זה על ידי גלגל עושה קול,
וְלִשְׁמַעִיָּהּ – הכהנים שומעים את הקול **וְלִיתֵיהּ** – והם יודעי שהגיע זמן
 לקדש, ובאים.
 מקשה הגמרא: **וְהָא תָּוָה נְבִינֵי כְּרוּזוֹ** – הרי היה מכריז ששמו 'גביני',
 שהוא היה מכריז 'עמדו כהנים לעבודתכם וליום לדונכם וישראל
 למעמדם, ומדוע יש צורך בהשמעת קול זה לכהנים. מתרצת
 הגמרא: **כִּי תָרִי הִיבֵרֵי הָיוּ עֹבְדֵי** – שתי היכריות היו עושים, גם קול
 הגלגל של הכיור וגם הכרזתו של גביני, **דְּשַׁמְעַע מַהֲאֵי אֲתֵי** – מי
 ששמע מזה היה בא, **וְשַׁמְעַע מַהֲאֵי אֲתֵי** – ומי שלא שמע מזה, שמע
 את השני ובא.

מתרצת הגמרא: **אִיבָּא בִּיְיִיְהוּ** – יש חילוק בין שיטת רבי
 חייה בר יוסף לשיטת רבי יוחנן לגבי **גְּזִירַת שִׁיקוּעַ**, שרבי יוחנן
 סובר שמן התורה אין המים נפסלים בלילה בין למתיירין ובין
 לאיברים (וכדעת רב חסדא), אבל גזיר חכמים שכל הלילה היא
 הכיור משוקע בבור, ולא יעלהו בלילה שמוא ישכח לשקעו
 לאחר מכן, והמים יפסלו בעלות השחר. והמים קדושים הם,
 ומוזהר עליהם לשמורם כדי שלא יפסלו. אבל אם העלה את
 הכיור בלילה וחזר ושיקוע קודם לעלות השחר, לא נפסלו המים
 כלל. ורבי חייה בר יוסף סובר, שמן התורה מי כיוור נפסל
 בלילה למתיירין, ולפיכך אין האיסור לעלות את הכיור בלילה
 משום גזירה, אלא משום שאם יעלהו בלילה, יפסלו המים
 למתיירין.
 הגמרא מקשה על מה שנתבאר שלרבי יוחנן יש להשהותו משוקע
 כל הלילה, מדבריו במימרא על תרומת הדרשן: **וְהָאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן,**
קִידוּשׁ יָדָיו בסוף הלילה קודם עלות השחר **לְתַרְוּמַת הַדְּרִשָּׁן** – כדי
 לתרום את הדרשן, **לְמַחַר כְּשִׁיאִיר הַיּוֹם** וירצה להמשיך לעבוד
 עבודות נוספות, **אִין צְרִיךְ לְקַדֵּשׁ פַּעַם נוֹסֶפֶת**, כיון **שֶׁבְּכָר קִידוּשׁ**
מִתְחַלֵּיל עֲבוּדָהּ, שהקידוש בסוף הלילה לעבודת תרומת הדרשן,
 מועיל גם לעבודת היום, כיון שהוא קידוש של 'תחילת עבודת היום'.
 ואם היה רבי יוחנן סובר שגזיר חכמים להשהות את הכיור כל
 הלילה, היה צריך לומר שאחר שמקדש לתרומת הדרשן יש לו לשקע
 את הכיור, ומה שלא אמר כן, מוכח שלא סבר מגזירת שיקוע, וקשה
 על דברי הגמרא, שלרבי יוחנן יש גזירת שיקוע.
 הגמרא ממשיכה לברר שקושיא זו לא קשה לפי כולם: **בְּשַׁלְמָא**
לְשִׁית רַבָּא, דְּמוֹקִים [–שמעמיד] (לעיל ב.) **לְהִתְיָא מִימְרָא דְרַבִּי יוֹחָנָן**
 לגבי תרומת הדרשן **בְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן** הסובר שקידוש אינו
 נפסל בעלות השחר כלל. נוכח לומר דָּהָא – מימרא זו של רבי יוחנן
 לגבי כיוור ששקעו שוב אין מעלהו, היא **בְּרַבִּי**, שלשיטתו הקידוש
 נפסל וכן המים נפסלים, ולפיכך אמר בה רבי יוחנן שיש גזירת שיקוע.
 אבל המימרא של תרומת הדרשן נאמרה לשיטת רבא כרבי אלעזר
 ברבי שמעון, שאין הקידוש והמים נפסלים, ולכך לא היו משקעין את
 הכיור. **אֶלְמָא לְשִׁית אֲבִי** (שם ב.) **דְּמוֹקִים לֵיהּ** למימרא זו של תרומת
 הדרשן **בְּרַבִּי**, ומה שאינו צריך לקדש למחר אחר שקידש לתרומת
 הדרשן הוא רק משום שלינה דרבנן, ומקרות הגבר ועד צפרא לא
 פסלה לינה. הרי במים שנפסלים מדאורייתא ודאי אין לומר סברא זו
 של 'מקרות הגבר ועד צפרא לא פסלה לינה', ונפסלים בעלות
 השחר. ואם כן **כְּשִׁיאִיר דְּרַבִּי אֶדְרַבִּי, מֵאֵי שְׁנָא הָתָם** – במימרא של
 כיוור **דְּמְשַׁקֵּעַ לֵיהּ**, כדי שלא יפסלו המים בלינה, **וּמֵאֵי שְׁנָא הָתָם**
 במימרא של תרומת הדרשן **דְּלֹא מְשַׁקֵּעַ לֵיהּ**, שהרי לא הזכיר רבי
 יוחנן שיקוע אחר הקידוש לתרומת הדרשן.
 מתרצת הגמרא: **דְּמִסְלַק לֵיהּ** – שתחילה מעלה את הכיור מן הבור
 כדי לקדש ממנו לצורך עבודת תרומת הדרשן, **וְהָדֵר מְשַׁקֵּעַ לֵיהּ**
 לאחר תרומת הדרשן, ולכך לא הזכיר שיש לשקע את הכיור אחר
 הקידוש, משום שלא עסק כאן בתקנת מי כיוור, אלא בהלכות קידוש.
 שואלת הגמרא: **אִי הָבֵי** שרבי יוחנן סובר שהמים אינם נפסלים כלל
 בשקיעת החמה, אם כן כשאמר רבי יוחנן 'כיוור שלא שקעו מבערב,
 מקדש ממנו לעבודת לילה וְלְמַחַר אִינוּ' [מְקַדֵּשׁ] – אינו יכול לקדש
 משום שנפסלו המים, **אֲמַאי** – מדוע למחר אינו יכול לקדש מהם,
 והרי נתבאר שסובר רבי יוחנן שלא נפסלו המים. משיבה הגמרא:
אִין [צְרִיךְ לְקַדֵּשׁ] – כוונת המימרא 'למחר אינו מקדש' אינה שאינו
 יכול לקדש, אלא שאינו צריך לקדש כיון שלא נפסל קידושו
 הראשון, וכרבי אלעזר ברבי שמעון.
 שואלת הגמרא: **לְמִימְרָא דְּלְמַתִּירִין מִיחֻזָּא תָּוִי** – וכי אתה סבור